

Suomen Akatemian kielilautakunnan tiedonantoja.

Kielitoimistolta oli tiedusteltu, onko konstruktio **paljonko** (= kuinka paljon), **montako** (= kuinka monta) jne. jollakin lailla kartettava. Lautakunta katsoi, että kieli on edelleen samalla kannalla, joka ilmenee Setälän Lauseopista [»Usein on *-ko*, *-kö* = 'kuinka?' Esim. *Paljonko* (= kuinka paljo) *kello on? Vanhako olet? Montako teitä on?*» § 125. I], joten kyseiset konstruktiot ovat moitteettomia.

Oli tiedusteltu Kielitoimiston mielipidettä sanasta *lappilainen* 'Lapin asukas', jota viime aikoina on alettu käyttää. Katsottiin, että sana on todellisen tarpeen synnyttämä, koska *lappalainen* suomessa tarkoittaa kansallisuutta. Kie-

lallisesti sitä vastaan ei ole muistuttamista.

Agr. Marttila maataloushallituksesta oli pyytänyt kielilautakuntaa esittämään sanaa, joka merkitsisi *kivien raivaamista pellostä*, koska asia oli erään lakialoitteen vuoksi ajankohtainen. — Koska verbi *kivetä*, joka murteittain merkitsee kivien poistamista, yleiskielessä yleensä merkitsee 'kivillä peittämistä', pidettiin sopivana ehdottaa kokonaan uutta verbiä **kiviä** (vrt. *juuria*, *oksia*) ja vastaavaa johdannaista **kivintä**.

Prof. Saarimaa tiedusteli lautakunnan mielipidettä konstruktioista **viisi metriä pitkä** — **viittä metriä pitkä**.

Molempia pidettiin hyvinä; sen sijaan ei lukusanatonta konstruktioita *metrin pitkä* pidetty suositeltavana.

Prof. Penttilä oli ilmoittanut tarvittavan seminaarien harjoituskoulujen opettajille uutta virkanimeä. Yhdyttiin maist. Tepon ehdottamaan **esiopetta-jaan**.

Pullon suuhun korkin lisäksi kiinnitettävän kapsyylin suomalaiseksi vastineeksi esitettiin sana **pullonhattu** tai **hattu**.

Adjektiiveista **fysikaalinen** — **fysiikkallinen** asetettiin etusijaan edellinen.

Milloin ei käytetä sanaa **muovi**, suositellaan asua **plastikki** pro *plastic*.

Keskusteltaessa verbityypistä **pak-kaskarkasta, koeajaa, kylmänii-tata** katsottiin, että vaikka se on kielessä vieras tulokas, sitä ei kokonaan voida välttää, vaan sen on katsottava kuuluvan nykyiseen, varsinkin teknii-kan kieleen.

Tuomittiin seuraava rektio: Unoh-tamatta Lönnrotin *merkitystä* suoma-laisen kansallishengen kehitykseen . . . (Pitäisi olla: kehitykselle.)

Katsottiin, että rektio **eivät väsy toistamasta** (pro **toistamaan**) on

hyväksyttävä ja sisältää oman vivah-duksensa.

Seuraavaa preesensin käyttöä pidet-tiin huonona: *Hän on kansanedustaja vuodesta 1948*.

Parempaan vauhtiin näytään pääs-tävän . . .; *Kuulutaan oltavan . . .* Hyvä-sä tyyliässä **näky päästävän, kuu-luu oltavan**.

Aivan virheellisenä pidettiin seu-raavaanlaista monikko: *elokuun 15 ja 16 päivinä*.

Venäjän — Saksan yhteistyö. Ei ole syytä unohtaa myöskään nor-maalialta ilmausta **Venäjän ja Saksan yhteistyö**.

Nykyään alkaa lyhennyksen *jne*. lukutapa **ja niin edelleen** olla nuo-rilla yleinen. Mitenkään vanhentuneena ei voida pitää myöskään entistä **ja niin edespäin**.

Klo 7:n näytös olisi paremmin **klo 7:n näytäntö**.

Suositettiin taivutusta **Osuusliike Elanto rl:n** pro *Osuusliike Elannon rl*. Kuitenkin pitäisi **rl., ry.** yms. taval-lisessa tekstissä yleensä jättää pois.

Konstruktio **professoreille X ja Y** hyväksyttiin vallankin pitkän luet-telon yhteydessä (vrt. konstruktioita *sanoista orpo ja orpana; pisteessä b*).